

liberalt eller ikke, ja, det være sig fuldkommen socialistisk, vil Menneskene være nogenlunde de samme. Ogsaa i et socialistisk Samfund vil der være Lejlighed for dem til at vise deres mindre gode Egenskaber, og der vil være Plads for deres mindre fortjenstfulde Handlinger. Man kan ikke fordømme et Samfundssystem, fordi der under det finder Ting Sted, man ikke synes godt om. Det, jeg tror, der vil komme til at mangle i den socialistiske Samfundsordning, er Egeninteressen. Derfor tror jeg, at selv om der under den nuværende Samfundsordning finder Misbrug og Svindlerier Sted, vil den dog være at foretrække i høj Grad fremfor en mere socialistisk Samfundsorden.

Betragter vi Samfundsudviklingen, kan vi vel sige, at i den Tid, hvori Samfundene økonomisk har været i høj Grad præget af de liberale Tanker, er Samfundene trods alle Misbrug og alle Svindlerier vokset til en Rigdom, som maaske aldrig før har været kendt. Og det er ikke en Rigdom, der blot bestaar i, at et lille Tal er særlig velhavende, medens den store Masse er nedsunket i Armod. Nej, Forholdet er det, at selv om Forskellen maaske ikke er blevet mindre, er der dog sket en Hævning i økonomisk Henseende, som har strakt sig til de laveste eller i hvert Fald til de lavere Lag i Samfundet. Tænker vi tilbage paa, hvilke Livsforhold de lavere Lag i økonomisk Henseende levede under, den Gang Samfundene rundt omkring os og ogsaa vort eget Samfund begyndte at udvikle sig mere i liberal Retning, maa vi dog sige, at Levefoden selv for de lavere Lag i Befolkningen er blevet i høj Grad hævet under den foregaaede Udvikling. Derfor synes det mig, at man maa sige, at denne Samfundsordning trods alle dens Mangler og alle dens Fejl har staaet sin Prøve lige saa godt som nogen anden Samfundsordning, ja endogsaa bedre.

Hans Nielsen: Den højtærede Minister spurgte mig tilsyneladende ironisk, om jeg troede, at dette Lovforslag kunde gennemføres i denne Samling. Jeg skal ærligt bekende, at jeg har virkelig hidtil været saa naiv at tro, at dette lod sig gøre. Ja, Ministeren smiler og ryster paa Hovedet, og jeg maa jo sige, at man lærer immer væk noget nyt ved Omgangen med Ministeriet og med Venstre. For da vi gik til dette Møde, kunde jeg kun være af den Overbevisning, at det var saare let at gennemføre dette Lovforslag. Det er vedtaget en Gang, saaledes som det foreligger, af et kolossalt Flertal i dette Ting. Alle den nuværende Ministers

ærede Meningsfæller stemte for det, ogsaa den højtærede Minister Hr. Klaus Berntsen. Det havde jeg i Erindring, da jeg gik til dette Møde. Jeg havde i Erindring alle de fornuftige og forstandige Ord, som den nuværende Formand for Folketinget, Hr. Jensen Klejs, har udtalt om den Sag. Jeg har altid anset den nuværende højtærede Formand for Folketinget for at være en alvorlig Mand, hvis Ord man altid kunde stole paa, og naar han som Ordfører for Venstre udtalte sin Mening om et saadant Forslag, saa var der vist ikke særlig mange, som troede, at det var spøgefulde Udtalelser, den højtærede nuværende Formand fremsatte fra Tingets Talerstol. Naar jeg tænkte paa dette, kunde jeg ikke være i Tvivl om, at det vilde være saare let at gennemføre dette Forslag.

Men nu ser jeg, at her som saa mange andre Steder slaar den nuværende Indenrigsminister og hans Parti en fuldstændig Kolbøtte. Det er ikke længere det Venstre, man tidligere kendte; og i Dag anstrenger Ministeren og Venstres Ordfører (Knud Kristensen) sig hæderligt for at konkurrere med de Konservatives Ordfører (Fraenkel) med Hensyn til at sige de mest nedsættende og haanende Ord om det Forslag, der her foreligger, det Forslag, de en Gang har stemt for her i Tinget, og som de ganske sikkert den Gang — jeg har ikke Udtalelser ved Haanden, men det skulde dog være mærkeligt, om man ikke kunde fremskaffe saadanne Udtalelser — har forsvaret paa Møder ude i Landet; de har ganske sikkert pralet af, at de har stemt for det her i Tinget. Nu bliver det kaldt Naragtighed at tro paa, at et saadant Forslag kan gennemføres. Jeg skal ikke fordybe mig yderligere i dette, men i og for sig er det et saare interessant Fænomen i dansk Politik; noget tilsvarende er præsteret for ganske nylig paa et andet Omraade, saa det er meget muligt, at man ikke fremtidig skal undre sig over, hvad der sker fra Venstres og Regeringens Side i politisk Henseende. Men vi forstaar nu, at Venstre og de Konservative er rørende enige om, at dette Lovforslag ikke skal gennemføres. Ministeren sluttede, saa vidt jeg forstod, med et Slags Løfte om, at han vilde arbejde paa et andet Forslag og en anden Løsning, men hvor meget man kan tillægge et saadant Løfte, er der vel ikke Grund til at fordybe sig saa meget i ved denne Lejlighed. Naar man gaar saa bestemt imod det forholdsvis uskyldige Forslag, der her foreligger, saa skal man vist ikke vente sig ret store Ting af Venstre; det tror jeg ikke paa.